

ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING

Geldig vanaf 1 september 2018

Bacheloropleiding Politicologie

Deze onderwijs- en examenregeling is gebaseerd op de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en op de door de Universiteit Leiden vastgestelde universitaire richtlijnen, te weten

- de regeling Bindend Studieadvies;
- het kaderdocument Leidse Register Opleidingen;
- de universitaire jaarindeling;
- regeling inschrijving

Overeenkomstig artikel 7.14 WHW beoordeelt het faculteitsbestuur de onderwijs- en examenregeling regelmatig en weegt daarbij, ten behoeve van de bewaking en zo nodig bijstelling van de studielast, het tijdsbeslag dat daaruit voor de studenten voortvloeit. De opleidingscommissie heeft op grond van artikel 9.18 WHW tot taak de wijze van uitvoeren van de onderwijs- en examenregeling jaarlijks te beoordelen.

Inhoud

1. Algemene bepalingen
2. Beschrijving van de opleiding
3. Onderwijsprogramma
4. Tentamens en examens
5. Toegang en toelating tot de opleiding
6. Studiebegeleiding en studieadvies
7. Evaluatie van het onderwijs
8. Slotbepalingen

Bijlagen

- e-Studiegids <https://studiegids.leidenuniv.nl>
- Bijlage 1a: Propedeuse Bacheloropleiding Politicologie
- Bijlage 1b: Propedeuse Bacheloropleiding Politicologie: afstudeerrichting Internationale Politiek (IP)
- Bijlage 1c: Propedeuse Bacheloropleiding Politicologie: afstudeerrichting International Relations and Organisations (IRO)
- Bijlage 2a: Het tweede (B2) en derde jaar (B3) van de Bacheloropleiding Politicologie
- Bijlage 2b: Het tweede (B2) en derde jaar (B3) van de Bacheloropleiding Politicologie: afstudeerrichting Internationale Betrekkingen en Organisaties (IBO)
- Bijlage 2c: Het tweede (B2) van de Bacheloropleiding Politicologie: afstudeerrichting International Relations and Organisations (IRO)
- Bijlage 3a: Volgorde tentamens Bacheloropleiding Politicologie
- Bijlage 3b: Volgorde tentamens Bacheloropleiding Politicologie: afstudeerrichting Internationale Betrekkingen en Organisaties (IBO)

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Toepasselijkheid van de regeling

Deze regeling is van toepassing op het onderwijs en de examens van de bacheloropleiding Politologie, hierna te noemen: de opleiding.

De opleiding is ingesteld in de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Universiteit Leiden, hierna te noemen: de faculteit, en wordt in Leiden en Den Haag verzorgd door het instituut Politieke Wetenschap.

Artikel 1.2 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. beoordelaar, eerste/tweede de examinator die als eerste dan wel als tweede de scriptie/het eindwerkstuk/het afstudeerverslag leest en beoordeelt. De eerste beoordelaar treedt tevens op als begeleider;
- b. EC(TS) European Credit (Transfer System);
- c. e-Studiegids: de elektronische studiegids bevattende specifieke en bindende informatie over de opleiding. De e-Studiegids maakt als bijlage deel uit van deze regeling;
- d. examen: omvat de tentamens, verbonden aan de tot de opleiding of de propedeutische fase van de opleiding behorende onderwijseenheden, met inbegrip van een door de examencommissie zelf te verrichten onderzoek als bedoeld in artikel 7.10, tweede lid, van de wet;
- e. examencommissie: de examencommissie van de opleiding, ingesteld en benoemd door het faculteitsbestuur krachtens artikel 7.12a van de wet;
- f. examinator: degene die door de examencommissie is aangewezen ten behoeve van het afnemen van tentamens, krachtens artikel 7.12c van de wet;
- g. judicium: nadere kwalificatie van de examencommissie over een afgelegd examen;
- h. Leids universitair register opleidingen: het onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur gehouden register van de door de Universiteit Leiden verzorgde opleidingen als bedoeld in artikel 7 van het Bestuurs- en beheersreglement;
- i. niveau: het niveau van een onderwijseenheid volgens de abstracte structuur zoals omschreven in het kaderdocument Leids universitair register opleidingen¹;
- j. nominale studieduur de studielast zoals vastgelegd in het Centraal Register Opleidingen in studiejaar;

---

¹ [Het kaderdocument Leids universitair register opleidingen](#)

- k. onderwijseenheid: een onderwijseenheid van de opleiding als bedoeld in artikel 7.3 van de wet. De studielast van elke onderwijseenheid wordt uitgedrukt in gehele studiepunten. Aan elke onderwijseenheid is een tentamen verbonden;
- l. opleiding: de opleiding waarop de OER betrekking heeft: een samenhangend geheel van onderwijseenheden, gericht op de verwezenlijking van welomschreven doelstellingen op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden waarover degene die de opleiding voltooit, dient te beschikken. Aan elke opleiding is een examen verbonden;
- m. portfolio: een dossier van monitoring en beoordeling waarmee studenten (1) aannemelijk maken te beschikken over een niveau van academische vorming dat voldoende is voor het verwerven van het diploma, (2) inzicht geven in het persoonlijk proces van academische vorming gedurende de opleiding, en (3) begeleiding en studieloopbaanadviesing mogelijk maken;
- n. praktische oefening: een praktische oefening als (onderdeel) van een tentamen of examen als bedoeld in artikel 7.13, tweede lid, sub d van de wet, in één van de volgende vormen:
- het maken van een scriptie/eindwerkstuk/afstudeerverslag,
  - het maken van een werkstuk of een proefontwerp,
  - het uitvoeren van een onderzoekopdracht,
  - het deelnemen aan veldwerk of een excursie,
  - het doorlopen van een stage, of
  - het deelnemen aan een andere onderwijsleeractiviteit die gericht is op het verwerven van bepaalde vaardigheden;
- o. Pre-University College: een onderwijsprogramma van de Universiteit Leiden voor een selecte groep van leerlingen uit de twee hoogste klassen van het VWO;
- p. propedeutische fase: het eerste jaar van de opleiding, met een studielast van 60 EC als bedoeld in artikel 7.8 van de wet. Aan deze fase is een examen verbonden, tenzij de faculteit in deze regeling anders heeft bepaald;
- q. student: degene die is ingeschreven aan de Universiteit Leiden voor het volgen van het onderwijs en/of het afleggen van de tentamens en de examens van de opleiding;
- r. studiepunt: de eenheid uitgedrukt in EC waarmee volgens de wet de studielast van een onderwijseenheid wordt uitgedrukt; volgens het ECTS is één studiepunt gelijk aan 28 uren studie;
- s. tentamen: een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student met betrekking tot een bepaalde onderwijseenheid, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek (overeenkomstig artikel 7.10 van de wet). Een tentamen kan uit meerdere (deel)toetsen bestaan. Het onderzoek wordt uitgevoerd conform de door de

examencommissie bepaalde werkwijze voor de kwaliteitsborging van toetsing;

- t. werkdag: maandag tot en met vrijdag, met uitzondering van de erkende feestdagen en de door het College van Bestuur aangewezen verplichte sluitingsdagen;
- u. de wet: de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW);

De overige begrippen hebben de betekenis die de wet daaraan toekent.

Artikel 1.3 **Gedragcodes**

1.3.1 De gedragscode Omgangsvormen² is van toepassing; deze is bedoeld om een kader te scheppen voor een goed, veilig en stimulerend werk- en studieklimaat binnen de Universiteit Leiden, waarbij docenten en studenten op respectvolle wijze met elkaar omgaan en waarbij wederzijdse acceptatie en wederzijds vertrouwen belangrijke waarden zijn.

1.3.2. Tevens is de Regeling ICT en internetgebruik³ van toepassing. De regeling regelt het verantwoord gebruik van de ICT-voorzieningen en internet en de wijze waarop controle op het gebruik plaatsvindt. De regeling beschrijft ook welk gedrag niet wordt getolereerd en welke consequenties daar aan verbonden zijn.

---

²[De gedragscode omgangsvormen](#)

³[Regeling ICT en internetgebruik](#)

Hoofdstuk 2 Beschrijving van de opleiding

Artikel 2.1 Doel van de opleiding

Het doel van de opleiding is:

- verkrijgen van kennis, inzicht en vaardigheid op het gebied van de politicologie;
- academische vorming;
- voorbereiding op een verdere studieloopbaan, in het bijzonder op de Masteropleiding Political Science.
- voorbereiding op een maatschappelijke loopbaan.

Artikel 2.2 Afstudeerrichtingen

De opleiding Politicologie kent de volgende afstudeerrichtingen:

- Politicologie
- Internationale Politiek (IP)
- Internationale Betrekkingen en Organisaties (IBO) (in afbouw)
- International Relations and Organisations (IRO)

Artikel 2.3 Eindkwalificaties

Afgestudeerden van de opleiding hebben de onderstaande eindkwalificaties bereikt, gerangschikt volgens de Dublin-descriptoren:

a. kennis en inzicht

De studenten hebben aantoonbare kennis van en inzicht in de politicologie als discipline, op een niveau dat voortbouwt op het vwo, ondersteund door gevorderde leerboeken en kennismaking met origineel onderzoek en de nieuwe ontwikkelingen binnen de discipline, in het bijzonder aangaande:

1. kernbegrippen en begrippenstructuren in de bestudering van politieke verschijnselen en instituties, zoals politiek, staat, politiek systeem, democratie, macht, invloed, beleid, politieke cultuur, politiek gedrag, internationaal regime, internationale organisatie, politiek conflict en conflictbeheersing;
2. theorieën, modellen en benaderingen in de analyse van politieke verschijnselen op nationaal en internationaal niveau;
3. methoden en technieken van politicologisch onderzoek, computerprogrammatuur voor statistische analyse en ethische aspecten van wetenschapsbeoefening.

Met betrekking tot het kenobject bestrijkt de opleiding de volgende terreinen (materiële eindtermen):

- a. instituties en functioneren van politieke stelsels in vergelijkend perspectief;
- b. politieke oriëntaties en politiek gedrag van elites en burgers;
- c. de politieke filosofie;
- d. instituties en functioneren van het Nederlandse politieke bestel;
- e. internationale betrekkingen en internationale organisaties;
- f. Europese samenwerking, integratie en de Europese Unie;
- g. methoden van onderzoek;
- h. basiskennis van de hulpwetenschappen recht, economie, en geschiedenis.

b. toepassen kennis en inzicht

Studenten kunnen politicologische concepten en theorieën toepassen in een onderzoek of literatuurstudie van beperkte omvang, een (eenvoudig) onderzoek over politieke verschijnselen

ontwerpen en uitvoeren en een geëigende methode toepassen. Studenten hebben inzicht in relevantie en toepassing van politicologische theorieën en concepten in een maatschappelijke context.

c. oordeelsvorming

Studenten hebben het vermogen om politieke verschijnselen te analyseren en te beoordelen door relevante data te vergaren en te interpreteren en daarbij ethische en normatieve aspecten van politicologisch onderzoek te expliciteren en te wegen. Studenten kunnen politicologische literatuur, politiek theoretisch en empirisch onderzoek onafhankelijk, kritisch, logisch en gefundeerd beoordelen.

d. communicatie

Studenten kunnen:

1. op adequate wijze schriftelijk rapporteren over onderzoek, inclusief de consistente toepassing van een geaccepteerde methode van bronverwijzing, aan een publiek van specialisten en niet-specialisten;
2. duidelijk en gestructureerd mondeling rapporteren en presenteren van informatie, ideeën en onderzoek aan een publiek van specialisten en niet-specialisten.

e. leervaardigheden

Studenten hebben de leervaardigheden die nodig zijn voor een vervolgstudie op masterniveau, die een hogere mate van autonomie vereist. In het bijzonder kunnen studenten wetenschappelijke teksten analyseren, onderscheid maken tussen hoofdlijn en detail en kernbegrippen, kernargumentatie en mogelijke knelpunten identificeren. Studenten hebben de vaardigheid om wetenschappelijke en journalistieke bronnen op te zoeken in een (elektronische) bibliotheek.

Artikel 2.4 **Inrichting van de opleiding**

De opleiding Politologie wordt voltijds verzorgd.

Artikel 2.5 **Studielast**

De opleiding heeft een studielast van 180 studiepunten. De propedeutische fase heeft een studielast van 60 studiepunten en is een integraal onderdeel van de opleiding.

Artikel 2.6 **Aanvang van de opleiding; uniforme jaarindeling**

De opleiding vangt aan op 1 september. Het cursorisch onderwijs van de opleiding is ingericht volgens de universitaire semesterindeling en omvat 42 onderwijsweken.

Artikel 2.7 **Minoren**

2.7.1 Onder bevoegdheid van de hieronder genoemde examencommissie(s) wordt de volgende minor aangeboden:

- Politiek: Conflict & Consensus

2.7.2 De beschrijving van de onderwijsseenheden behorend tot de desbetreffende minor zijn opgenomen in de e-Studiegids. In de e-studiegids is voorts vastgelegd welke examencommissie bevoegd is voor de toetsing van de minor.

2.7.3 De educatieve minoren behoren tot de verantwoordelijkheid van de examencommissie van het ICLON.

2.7.4 Bovenfacultaire onderwijsseenheden in het kader van het Honours-onderwijs behoren tot de verantwoordelijkheid van de examencommissie van de Honours Academy.

Artikel 2.8 **Examens van de opleiding**

2.8.1 In de opleiding kunnen de volgende examens/kan het volgende examen worden afgelegd:

- het bachelorexamen

Artikel 2.9 **Voertaal**

Met inachtneming van de Gedragscode voertaal⁴ zijn de voertalen binnen de opleiding Nederlands en Engels. De student wordt geacht de gebruikte voertalen binnen de opleiding voldoende te beheersen, conform de eisen geformuleerd in artikel 5.2.4. De faculteit publiceert in voorkomende gevallen voor Engelstalige opleidingen een Onderwijs- en Examenregeling in het Engels.

Artikel 2.10 **Kwaliteit**

De opleiding is geaccrediteerd door de NVAO⁵ en voldoet aan de kwaliteitseisen die op nationaal en internationaal niveau aan opleidingen worden gesteld. Ook voldoet de opleiding aan de kwaliteitsstandaarden voor het onderwijs die zijn vastgelegd in het kaderdocument Leids universitair register opleidingen.

---

⁴ [Gedragscode voertaal](#)

⁵ De Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie.

Hoofdstuk 3 Onderwijsprogramma

Artikel 3.1 Verplichte onderwijseenheden

3.1.1 De opleiding omvat verplichte onderwijseenheden met een totale studielast van 165 (Politologie)/155 (IP, IBO en IRO) studiepunten. Onderdeel van de verplichte onderwijseenheden vormen de vooraf vastgestelde onderwijseenheden waaruit de student verplicht een keuze moet maken.

3.1.2 niet van toepassing

3.1.3 In de e-Studiegids wordt de feitelijke vormgeving nader omschreven, te weten de studielast, het niveau⁶, de inhoud en de onderwijsvorm van de onderwijseenheden van het onderwijsprogramma.

Artikel 3.2 Keuzevrijheid

3.2.1 Naast de in 3.1.1 genoemde onderwijseenheden geeft de opleiding studenten een vrije keuzeruimte van 15 (Politologie)/25 (IP, IBO en IRO) studiepunten. Aan het onderwijs voor deze onderwijseenheden kan eerst worden deelgenomen nadat het propedeutisch examen dan wel de propedeutische fase met goed gevolg is afgelegd.

3.2.2 De keuze van de onderwijseenheden behoeft de goedkeuring van de examencommissie. Bij de beoordeling van de keuze van de student baseert de examencommissie zich uitsluitend op de samenhang en het niveau van het gekozen pakket. Deze goedkeuring is niet vereist voor erkende minorprogramma's met een omvang van 30 studiepunten van de Universiteit Leiden en voor de door de betrokken instellingen erkende minoren van de TU Delft en de Erasmus Universiteit Rotterdam.

3.2.3 Naast de aan deze universiteit gedoeerde onderwijseenheden komen voor de invulling van de keuzeruimte – onder goedkeuring van de examencommissie – onderwijseenheden verzorgd door een andere Nederlandse of een buitenlandse universiteit dan wel van een andere rechtspersoon met geaccrediteerd initieel hoger onderwijs in aanmerking.

3.2.4 Onderwijseenheden waaraan de student deelneemt in het kader van het Honours College kunnen niet gebruikt worden voor de vrije keuzeruimte.

3.2.5 Een student die is ingeschreven voor de opleiding kan zelf een programma samenstellen uit onderwijseenheden die door een instelling worden verzorgd waaraan een examen is verbonden. Hiervoor is toestemming nodig van de meest van toepassing zijnde examencommissie. Bij het verlenen van de toestemming geeft deze examencommissie tevens aan tot welke opleiding van de instelling dat programma wordt geacht te behoren⁷. Indien nodig wijst het College van Bestuur een examencommissie aan die met de beslissing is belast.

3.2.6 In afwijking van het gestelde in 3.2.2 kan de volgende minor van de Universiteit Leiden niet worden gekozen omdat de inhoud geheel of gedeeltelijk overeenkomt met verplichte onderwijseenheden van de opleiding:

---

⁶ Conform de 'abstracte structuur' als omschreven in het Kaderdocument Leids universitair register opleidingen.

⁷ Overeenkomstig artikel 7.3d van de WHW ('vrij onderwijsprogramma in het wetenschappelijk onderwijs').

- Politiek: Conflict en Consensus

Artikel 3.3 **Praktische oefeningen**

3.3.1 Bij elk van de in de e-Studiegids vermelde onderwijseenheden is aangegeven welke praktische oefeningen zij omvatten, welke de aard en de omvang is van de werkzaamheden van de student, alsmede of deelname aan die praktische oefeningen verplicht is met het oog op de toelating tot het afleggen van het desbetreffende tentamen, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie vrijstelling van die verplichting te verlenen, al dan niet onder oplegging van vervangende eisen.

3.3.2 In de e-Studiegids staan omvang en studielast van het eindwerkstuk/scriptie/afstudeerverslag beschreven; daarbij zijn de normen vermeld waaraan het eindwerkstuk/scriptie/afstudeerverslag moet voldoen.

Artikel 3.4 **Deelname aan tentamens en onderwijseenheden**

3.4.1 Voor deelname aan een tentamen dient de student zich uiterlijk elf dagen voor datum waarop het tentamen wordt afgenomen volgens de daarvoor geldende procedure in te schrijven.

3.4.2 Deelname aan een onderwijseenheid vindt plaats in de volgorde van inschrijving. Voor de bij de opleiding ingeschreven studenten is bij tijdige inschrijving plaatsing bij de onderwijseenheden die behoren tot het verplichte deel van de opleiding gegarandeerd. Aan bepaalde onderwijseenheden kan eerst worden deelgenomen nadat aan het tentamen van een voorafgaande onderwijseenheid met goed gevolg is deelgenomen. In de e-Studiegids is aangegeven voor welke onderwijseenheden deze voorwaarde geldt.

Artikel 3.5 **Verspreiding studiematerialen**

3.5.1 Het is studenten niet toegestaan audio- of video-opnames van colleges te maken zonder uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de desbetreffende docent. Indien toestemming wordt verleend, is de student slechts gerechtigd de opname voor eigen gebruik te benutten; verspreiding of publicatie van de opname op welke wijze dan ook is niet toegestaan.

3.5.2 Het is studenten niet toegestaan op welke wijze dan ook studiematerialen te verspreiden of te publiceren. De student is slechts gerechtigd de materialen voor eigen gebruik te benutten.

Hoofdstuk 4 Tentamens en examens

Artikel 4.1 Tentamengelegenheid

4.1.1 Tweemaal per studiejaar wordt de gelegenheid geboden tot het afleggen van het tentamen verbonden aan elk van de onderwijseenheden die in dat jaar worden aangeboden. Voor praktische oefeningen bepaalt de examencommissie de wijze van herkansing.

4.1.2 niet van toepassing

4.1.3 Indien het cijfer van een onderwijseenheid samengesteld wordt uit meerdere deeltolsten, of geheel of gedeeltelijk bestaat uit de beoordeling van schriftelijk werk en/of opdrachten, kan afgeweken worden van het aantal kansen zoals bedoeld in 4.1.1. en is artikel 3.3 van de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie van toepassing.

4.1.4 In overeenstemming met artikel 7.13, tweede lid sub h van de wet zijn in de e-Studiegids de tentamendata opgenomen.

4.1.5 Deelname aan een tweede tentamengelegenheid kan door regels van de examencommissie aan voorwaarden verbonden zijn. Deze regels zijn opgenomen in de Regels en richtlijnen van de examencommissie.

4.1.6 In bijzondere gevallen kan de examencommissie een student op diens verzoek in afwijking van artikel 4.1.1, een extra tentamengelegenheid toestaan.

4.1.7 Indien het tentamen verbonden aan een onderwijseenheid met goed gevolg is afgelegd, en een student neemt daaraan, zonder toestemming van de examencommissie opnieuw deel, dan is het resultaat hiervan niet geldig.

Artikel 4.2 Verplichte volgorde

4.2.1 De verplichte volgorde van tentamens is vermeld in de e-Studiegids en in de bijlagen van de OER. Aan tentamens waarvoor een verplichte volgorde geldt, kan pas worden deelgenomen indien de tentamens van een of meerdere andere onderwijseenheden met goed gevolg zijn afgelegd.

4.2.2 Voor de onderwijseenheden en de tentamens waarmee deze worden afgesloten die in een bepaalde volgorde moeten worden doorlopen, kan de examencommissie in bijzondere gevallen op schriftelijk en gemotiveerd verzoek van de student een andere volgorde bepalen.

Artikel 4.3 Vorm van de tentamens

4.3.1 In de e-Studiegids staat vermeld of het tentamen, dan wel de deeltolsten, van een onderwijseenheid schriftelijk of mondeling dan wel op een andere wijze wordt afgelegd.

4.3.2 Aan studenten met een handicap of chronische ziekte wordt de gelegenheid geboden de tentamens op een zoveel mogelijk aan hun individuele handicap aangepaste wijze af te leggen. Deze aanpassingen mogen niet van invloed zijn op de kwaliteit of moeilijkheidsgraad van een tentamen. De

examencommissie wint zo nodig, als bedoeld in het Protocol studeren met een functiebeperking⁸, deskundig advies in alvorens te beslissen.

4.3.3 In bijzondere gevallen kan de examencommissie op verzoek van de student, binnen de kaders van de Onderwijs- en Examenregeling, toestaan dat een tentamen op een andere wijze wordt afgelegd dan in de e-Studiegids is vastgelegd.

4.3.4 De tentaminering vindt plaats in de voor deze opleiding in de Onderwijs- en Examenregeling vastgelegde voertalen. De examencommissie kan toestaan dat, op verzoek van de student, de tentaminering plaatsvindt in een andere taal.

Artikel 4.4 **Mondelinge tentamens**

4.4.1 Mondeling wordt niet meer dan één persoon tegelijk getentamineerd, tenzij de examencommissie anders heeft bepaald.

4.4.2 Het mondeling afnemen van een tentamen is openbaar, tenzij de examencommissie of de desbetreffende examinerator in een bijzonder geval anders heeft bepaald, dan wel de student daartegen bezwaar heeft gemaakt.

Artikel 4.5 **Regels en richtlijnen examencommissie**

4.5.1 Conform artikel 7.12b, derde lid, van de wet stelt de examencommissie regels vast over de uitvoering van haar taken en bevoegdheden en over de maatregelen die zij in geval van fraude kan nemen.

4.5.2 De examencommissie draagt er zorg voor dat het recht van de student om beroep in te stellen tegen beslissingen van de examencommissie of de examineratoren is gewaarborgd.

Artikel 4.6 **Oordeel**

4.6.1 De examinerator stelt terstond na het afnemen van een mondeling tentamen het oordeel vast. De student krijgt hierover een bericht uit het universitair studievoortgangssysteem.

4.6.2 Binnen vijftien werkdagen na de dag waarop het tentamen of de deeltoets is afgenomen stelt de examinerator het oordeel over een schriftelijk of op andere wijze afgenomen tentamen of deeltoets vast en maakt de administratie van de opleiding de uitslag bekend door verwerking van de gegevens in het universitaire studievoortgangssysteem. De student krijgt hierover een bericht uit het universitair studievoortgangssysteem.

4.6.3 Wanneer niet aan de in 4.6.2 vermelde termijn van vijftien werkdagen kan worden voldaan, dan wordt de student hiervan op de hoogte gesteld via Blackboard en een persoonlijke mail op het e-mailadres van de student voordat deze termijn verlopen is. In dit bericht is opgenomen op welke (uiterste) datum het oordeel bekend gemaakt wordt.

4.6.4 De uitslag van het tentamen wordt uitgedrukt in een geheel getal of een getal met maximaal één decimaal, tussen 1,0 tot 10,0, beide grenzen inbegrepen. De uitslag wordt niet uitgedrukt in een getal tussen 5,0 en 6,0.

---

⁸[Protocol studeren met een functiebeperking](#)

4.6.5 Het tentamen is met goed gevolg afgelegd als de uitslag 6,0 of hoger is.

4.6.6 niet van toepassing

4.6.7 Op het schriftelijke of digitale bewijsstuk van de uitslag van een tentamen wordt de student gewezen op het inzagerecht bedoeld in artikel 4.8 en op de beroepsprocedure.

4.6.8 De examencommissie kan regels opstellen waaruit blijkt onder welke voorwaarden zij gebruik zal maken van de haar in art. 7.12b, derde lid, van de wet gegeven bevoegdheid om te bepalen dat niet ieder tentamen met goed gevolg behoeft te worden afgelegd, en/of onder welke voorwaarden de resultaten van deeltentamens elkaar kunnen compenseren. Deze regels zijn opgenomen in de Regels en richtlijnen van de examencommissie.

Artikel 4.7 **Geldigheidsduur tentamens**

4.7.1 Het faculteitsbestuur kan de geldigheidsduur van met goed gevolg afgelegde tentamens beperken, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie die geldigheidsduur in een individueel geval te verlengen. De geldigheidsduur van een met goed gevolg afgelegd tentamen kan uitsluitend worden beperkt, indien de getentamineerde kennis of het getentamineerde inzicht aantoonbaar verouderd is, of indien de getentamineerde vaardigheden aantoonbaar verouderd zijn.

4.7.2 De examencommissie kan voor tentamens waarvoor de geldigheidsduur beperkt is conform de in de Regels en richtlijnen opgenomen criteria, op verzoek van de student, de geldigheidsduur voor een door haar te bepalen periode verlengen. In geval van bijzondere omstandigheden in de zin van artikel 7.51, tweede lid van de wet handelt de examencommissie conform het bepaalde hierover in artikel 7.10, vierde lid van de wet.

4.7.3 De in de op grond van 4.7.1 beperkte geldigheidsduur gaat in op 1 september van het studiejaar volgend op dat waarin het cijfer is behaald of de vrijstelling is verleend.

Artikel 4.8 **Inzagerecht en nabespreking**

4.8.1 Binnen dertig dagen direct na de bekendmaking van de uitslag van een schriftelijk tentamen heeft de student recht op inzage in zijn beoordeelde werk.

4.8.2 Binnen de in 4.8.1 genoemde termijn kan kennis worden genomen van de vragen en opdrachten van het desbetreffende tentamen, alsmede van de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden.

4.8.3 In de E-Studiegids wordt bekend gemaakt op welke wijze en op welk tijdstip de nabespreking van het tentamen plaatsvindt

4.8.4 De examencommissie heeft de bevoegdheid te bepalen of de inzage en de nabespreking collectief dan wel individueel plaatsvinden.

4.8.5 De inzage en nabespreking geschieden op een door de examinator te bepalen plaats en tijdstip.

4.8.6 Indien de betrokkene aantoonbaar door overmacht verhinderd te zijn of te zijn geweest voor de inzage en de nabespreking dan wordt hem een andere gelegenheid geboden, zo mogelijk binnen de in 4.8.1 genoemde termijn.

Artikel 4.9 **Vrijstelling van tentamens en/of praktische oefeningen**

4.9.1 De examencommissie kan de student op diens verzoek, gehoord de desbetreffende examinator, vrijstelling verlenen van het afleggen van één of meer tentamens of van deelname aan praktische oefeningen, indien de student:

- een qua inhoud en niveau overeenkomstige onderwijseenheid van een universitaire of hogere beroepsopleiding heeft voltooid, dan wel
- aantoonbaar door werk- of beroepservaring over voldoende kennis en vaardigheden te beschikken met betrekking tot de desbetreffende onderwijseenheid, dan wel
- met goed gevolg het Pre-University College heeft voltooid; de examencommissie bepaalt in dit geval voor welke onderwijseenheid of welke onderwijseenheden vrijstelling wordt verleend.

4.9.2 Indien het onderwijseenheden van de minor betreft neemt de verantwoordelijke examencommissie pas een beslissing over het al dan niet verlenen van een vrijstelling nadat de examencommissie van de opleiding die de minor verzorgt, is gehoord.

Artikel 4.10 **Examen**

4.10.1 De examencommissie reikt een getuigschrift uit wanneer blijkt dat het examen met goed gevolg is afgelegd.

4.10.2 De examencommissie kan zelf een tot het examen behorend onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de examinandus instellen en de uitkomsten daarvan beoordelen.

4.10.3 Het getuigschrift wordt niet uitgereikt dan nadat het College van Bestuur heeft verklaard dat aan de procedurele eisen (waaronder het voldoen aan de verplichting tot het betalen van collegegeld) voor de afgifte is voldaan. Per opleiding wordt één getuigschrift uitgereikt. Op het getuigschrift wordt vermeld dat de opleiding dan wel de afstudeerrichting is verzorgd door de Universiteit Leiden.

4.10.4 Overeenkomstig de regeling als bedoeld in artikel 7.11, derde lid, van de wet kan degene die aanspraak heeft op uitreiking van een getuigschrift de examencommissie verzoeken daartoe nog niet over te gaan mits de inschrijvingsduur voor de desbetreffende opleiding van vier jaar niet wordt overschreden.

4.10.5 Dit verzoek moet worden ingediend binnen vijf werkdagen nadat de student op de hoogte is gebracht van de uitslag van het examen. Bij dit verzoek geeft de student aan wanneer hij het getuigschrift wil ontvangen.

4.10.6 De examencommissie kan het verzoek tevens inwilligen indien het niet inwilligen van het verzoek zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

4.10.7 Aan het getuigschrift wordt een in het Nederlands en/of in het Engels gesteld supplement toegevoegd dat voldoet aan het Europese overeengekomen standaardformat, inclusief de grading table

die van toepassing is voor de opleiding. Tezamen met het getuigschrift wordt een vertaling van het getuigschrift en een certificaat in het Latijn uitgereikt.

Artikel 4.11 **Graadverlening**

4.11.1 Aan degene die het examen met goed gevolg heeft afgelegd wordt de graad Bachelor verleend met de toevoeging of Science.

4.11.2 De verleende graad wordt op het getuigschrift van het examen aangetekend.

Artikel 4.12 **Judicia**

4.12.1 Aan de uitslag van een examen is een judicium verbonden.

4.12.2 Uitgangspunt voor de bepaling van het judicium is het gewogen gemiddelde van de behaalde cijfers van alle tentamens die tot het examen behoren, met uitzondering van die tentamens waarvoor vrijstelling is toegekend of die waarvoor slechts een bewijs van deelname is geregistreerd.

4.12.3 Het gewogen gemiddelde van alle cijfers wordt bepaald door van elke onderwijseenheid het aantal studiepunten (EC) te vermenigvuldigen met het voor dat onderdeel toegekende cijfer, de uitkomsten hiervan op te tellen en het resultaat daarvan te delen door het aantal behaalde studiepunten.

4.12.4 Onverminderd het bepaalde in 4.12.6 en 4.12.7 wordt op het getuigschrift en op het diploma-supplement het predicaat 'cum laude' vermeld indien voor voltijdopleidingen voldaan is aan de volgende eisen:

voor het bachelorexamen:

- het gewogen gemiddelde van alle onderwijseenheden is een 8,0 of hoger;
- voor de bachelorthesis is minimaal een 8,0 behaald;
- het bachelorexamen is binnen vier studiejaar behaald.

4.12.5 Onverminderd het bepaalde in 4.12.6 en 4.12.7 wordt op het getuigschrift en op het diploma-supplement het predicaat 'summa cum laude' vermeld indien voor voltijdopleidingen voldaan is aan de volgende eisen:

voor het bachelorexamen:

- het gewogen gemiddelde van alle onderwijseenheden is een 9,0 of hoger;
- voor de bachelorthesis is minimaal een 9,0 behaald ;
- het bachelorexamen is binnen drie studiejaar behaald.

4.12.6 De examencommissie kan in andere, bijzondere gevallen een predicaat verlenen, mits het gewogen gemiddelde niet meer dan 0,5 punt afwijkt van het in het vierde dan wel vijfde lid bepaalde. Daarbij valt te denken aan aspecten zoals de ontwikkeling die de student tijdens de opleiding heeft doorgemaakt, bepaalde uitzonderlijke prestaties die hij/zij geleverd heeft in het eindwerkstuk of scriptie of andere relevante bijzondere omstandigheden.

4.12.7 Ingeval de student een ordemaatregel is opgelegd wegens een onregelmatigheid, fraude of plagiaat, wordt geen predicaat verleend.

Hoofdstuk 5 Toegang en toelating tot de opleiding 2018-2019

Artikel 5.1 Rechtstreekse toegang

5.1.1 Rechtstreekse toegang tot de opleiding hebben degenen die voldoen aan de voorwaarden genoemd in de artikelen 7.24 en 7.25 van de wet, met dien verstande dat voor het LUC en voor opleidingen met een numerus fixus de selectiecriteria – en procedure van kracht zijn zoals opgenomen in artikel 5.3.2 en 5.3.3.

5.1.2 [Niet van toepassing op een bacheloropleiding waarvoor een selectieprocedure is ingesteld.] De voorwaarden voor inschrijving voor de opleiding zijn vastgelegd in de regeling inschrijving van de Universiteit Leiden⁹.

5.1.3 Het College van Bestuur kan de inschrijving in bepaalde in de wet omschreven gevallen weigeren door gebruik te maken van zijn bevoegdheid krachtens de tweede en derde volzin van artikel 7.28, eerste lid, van de wet.

5.1.4 [Van toepassing op bacheloropleidingen met een numerus fixus] Indien het College van Bestuur op grond van artikel 7.53 van de wet voor de opleiding een beperking eerste inschrijving heeft vastgesteld, is de in artikel 5.3.2 en 5.3.3 beschreven procedure van toepassing.

Artikel 5.2 Toelating

5.2.1 Toelating met hbo-propedeuse

De bezitter van een getuigschrift van een met goed gevolg afgelegd propedeutisch examen aan een hogeschool die niet in het bezit is van een diploma als bedoeld in artikel 7.24, eerste lid, van de wet dan wel een op grond van het tweede lid bij ministeriële regeling als ten minste gelijkwaardig aangemerkt onderscheidenlijk naar het oordeel van het instellingsbestuur daaraan ten minste gelijkwaardig diploma:

- a. moet aantonen dat hij beschikt over kennis, inzicht en vaardigheden om de bacheloropleiding met goed gevolg af te ronden. Dit kan worden aangetoond door:
  - Wiskunde (vwo-certificaat of Boswell beta) en Nederlands (vwo-certificaat), voor hbo-propedeusestudenten die toegelaten willen worden tot de afstudeerrichting Politologie/IP.
  - Wiskunde (vwo-certificaat of Boswell beta) en Engels (zie eisen Engels voor IRO artikel 5.2.4.3), voor hbo-propedeusestudenten die toegelaten willen worden tot de afstudeerrichting IRO.

5.2.2 Gelijkwaardige vooropleiding

Degene die niet in het bezit is van een VWO –diploma, behaald na 2007, maar niettemin krachtens de wet kan worden ingeschreven, kan een toets worden opgelegd in de vakken, genoemd in artikel 5.2.3.1 op het niveau van het VWO-eindexamen in het profiel dat directe toegang geeft.

5.2.3 Nadere vooropleidingseisen en deficiënties

---

⁹ [De regeling voor inschrijving van de Universiteit Leiden.](#)

5.2.3.1 Krachtens de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 3 april 2014, nr. 540459 inzake de toelating tot het hoger onderwijs¹⁰ zijn geen nadere vooropleidingseisen van toepassing.

5.2.3.2 niet van toepassing

5.2.3.3 niet van toepassing

5.2.4 **Nederlandse taal en Engelse taal**

5.2.4.1 Bezitters van een buiten Nederland afgegeven diploma kunnen voldoen aan de eis inzake voldoende beheersing van de Nederlandse taal door het met goed gevolg afleggen van het examen niveau TUL gevorderd, georganiseerd door de Universiteit Leiden. Een diploma van de Internationale School dan wel vergelijkbare in Nederland verzorgde internationale opleidingen wordt beschouwd als een buiten Nederland afgegeven diploma.

5.2.4.2 De examencommissie kan in bijzondere gevallen vrijstelling verlenen van het onder 5.2.4.1 bedoelde examen.

5.2.4.3 De student die de IRO afstudeerrichting wil volgen moet aantonen de Engelse taal voldoende te beheersen op het niveau van IELTS Overall 6.5, en op alle onderdelen ten minste 6.0; TOEFL Overall 90 en op alle onderdelen ten minste 20; Cambridge CAE Overall grade C/180 en op alle onderdelen een score van 169 of hoger. Studenten met een Nederlands vwo-diploma, een Engelstalig Internationaal Baccalaureate diploma, een EB-diploma met Engels als taal 1 of met een Engelstalig diploma behaald in de VS, Canada, Nieuw-Zeeland, Australië, Groot-Brittannië of Ierland worden beschouwd als voldoende taalvaardig in de Engelse taal.

Artikel 5.2.5 **Colloquium Doctum**

Het toelatingsonderzoek, bedoeld in artikel 7.29 van de wet, heeft betrekking op de volgende vakken en beoordeelt studenten op basis van de volgende criteria:

- ten minste HAVO-diploma, en
- enige jaren relevante werkervaring, en
- bewijs van toetsing in de volgende vakken Wiskunde C VWO certificaat (of equivalent) Geschiedenis VWO certificaat (of equivalent) Engels VWO certificaat / of IELTS 6.0/TOEFL IBT 79

Voor IRO

- ten minste HAVO (vocational secondary school) diploma, en
- enige jaren relevante werkervaring, en
- toetsing in de volgende vakken Wiskunde C VWO certificaat (of equivalent) Geschiedenis VWO certificaat (of equivalent) Engels VWO certificaat / of eisen omschreven in artikel 5.2.4.3.

Artikel 5.3 **Selectie voor de opleiding** [*Van toepassing op opleidingen met numerus fixus en LUC*]

5.3.1 **Bewijs van toelating**

Een bewijs van toelating wordt door het bestuur van de faculteit verstrekt indien de student voldoet aan de selectiecriteria zoals vastgelegd in Hoofdstuk 5, artikel 5.1 tot en met 5.2.5 voor zover het

---

¹⁰ [Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 3 april 2014 inzake de toelating tot het hoger onderwijs.](#)

vastgestelde aantal ten hoogste voor de opleiding in te schrijven personen niet wordt overschreden. Indien het aantal in te schrijven personen boven het maximum uit komt, maakt de BSc opleiding Politologie gebruik van een selectieprocedure.

5.3.2 Selectiecriteria

De gehanteerde selectiecriteria zijn:

Een kandidaat wordt beschouwd als toelaatbaar als hij/zij voldoet aan de toelatingseisen voor de bachelor afstudeerrichtingen: Internationale Politiek, of Politologie, of *International Relations and Organisations* zoals vastgelegd in Hoofdstuk 5, artikel 5.1 tot en met 5.2.5.

Toelaatbare kandidaten worden door het Instituut Politieke Wetenschap overwogen voor selectie door middel van een selectieprocedure. Studenten worden geselecteerd voor de bachelor opleiding Politologie op basis van hun cijfers behaald bij het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, een motivatiebrief, en een online opdracht. Het format van de motivatiebrief en de online opdracht wordt bepaald door het Instituut en wordt vooraf aangekondigd op de website. Het gemiddelde van de vooropleiding en de motivatiebrief tellen elk voor 40% van het totaalcijfer, de online opdracht telt voor 20% van het totaalcijfer.

5.3.3 Selectieprocedure

De selectieprocedure is als volgt:

Kandidaten melden zich aan voor de bachelor Politologie voor 15 januari 2019, en leveren bij aanmelding hun ('predicted' bij *International Baccalaureate*) cijfers en gemiddelde in, in het uSis portaal. Afhankelijk van het soort diploma van de vooropleiding van de kandidaten, zal het gemiddelde worden ingediend door de school, of door het admissions office, of, in het geval van VWO-diploma's, door de kandidaten zelf. Bij de laatste categorie zal de toelatingscommissie van het Instituut de gemiddelden steekproefsgewijs controleren.

Op 16 januari, 2019, indien het totaal aantal kandidaten hoger is dan de capaciteitsfixus van 600, zullen alle kandidaten die aan de toelatingseisen voldoen en de kandidaten van wie de dossiers nog worden verwerkt door het admissions office, uitgenodigd worden om deel te nemen aan de online selectieprocedure. De kandidaten die niet aan de toelatingseisen voldoen en/of zijn geweigerd, worden niet uitgenodigd om deel te nemen aan de selectieprocedure.

De kandidaten ontvangen een online uitnodiging bestaande uit:

- a) het verzoek om een motivatiebrief te 'uploaden' voor 22 januari 2019, en
- b) een link naar een weblecture met de vraag om die te bekijken als voorbereiding op de online opdracht, en
- c) de boodschap dat ze inlog instructies zullen ontvangen op 4 februari 2019, en dat ze 24 uur hebben om de opdracht te voltooien.

Op 4 februari 2019 wordt de online opdracht open gezet voor de deelnemers. Om de kans op fraude zoveel mogelijk te voorkomen, zal de opdracht 24 uur beschikbaar zijn, wereldwijd.

Nadat de gewogen gemiddeldes zijn berekend, wordt er een ranking gemaakt van alle deelnemers. Kandidaten ontvangen op 15 april 2019 hun selectieresultaat.

De volledige selectieprocedure zal opgesteld zijn in het Reglement Selectie Universiteit Leiden.

Hoofdstuk 6 Studiebegeleiding en studieadvies

Artikel 6.1 Studievoortgangadministratie

6.1.1 Het faculteitsbestuur registreert de individuele studieresultaten van de studenten.

6.1.2 De student kan op elk gewenst moment zijn studieresultaten inzien in het studievoortgangssysteem.

6.1.3 Met ingang van het tweede jaar van inschrijving vraagt de opleiding elke student jaarlijks een studieplan over te leggen waaruit blijkt welke tentamens hij voornemens is af te leggen en aan welke voor de opleiding relevante extracurriculaire activiteiten en door het College van Bestuur erkende nevenactiviteiten hij voornemens is deel te nemen.

Artikel 6.2 Introductie en begeleiding

De opleiding draagt zorg voor de introductie en de studiebegeleiding van de studenten die voor de opleiding zijn ingeschreven, mede ten behoeve van hun oriëntatie op mogelijke studiewegen in en buiten de opleiding en ten behoeve van de studievoortgang, zoals vastgelegd in de Regeling Bindend Studieadvies Universiteit Leiden.¹¹

Artikel 6.3 Studieadvies

6.3.1 In zijn eerste jaar van inschrijving krijgt elke student advies over de voortzetting van zijn opleiding. De examencommissie is door het faculteitsbestuur gemandateerd tot het uitbrengen van het studieadvies. Voor informatie over de eisen, het aantal malen dat en de tijdstippen waarop dit gebeurt, alsmede voor de consequenties die daaraan worden of kunnen worden verbonden, wordt verwezen naar de Regeling bindend studieadvies Universiteit Leiden zoals die geldt in het betrokken studiejaar en naar 6.3.2.

6.3.2 niet van toepassing

6.3.3 Een bindend negatief advies waaraan een afwijzing is verbonden geldt uitsluitend voor de opleiding en bijbehorende afstudeerrichtingen waarvoor de student ingeschreven staat. Het bindend studieadvies geldt tevens voor die bacheloropleiding waarmee de bacheloropleiding de propedeutische fase gemeen heeft.

6.3.4 Desgevraagd krijgt de student een mondelinge toelichting op het advies en informatie over de voortzetting van zijn studie binnen of buiten de faculteit en over eventuele andere opleidingsmogelijkheden.

Artikel 6.4 Begeleiding van het scriptie/eindwerkstuk/afstudeerverslag

6.4.1 niet van toepassing

---

¹¹ [Regeling Bindend Studieadvies Universiteit Leiden](#)

6.4.2 niet van toepassing

Artikel 6.5 **Topsport**

Aan studenten die topsport bedrijven wordt de gelegenheid geboden hun studie zoveel als redelijkerwijs mogelijk is aan de eisen van hun sportieve bezigheden aan te passen. Om vast te stellen wie tot deze categorie behoren hanteert de opleiding de richtlijnen van het College van Bestuur.

Artikel 6.6 **Handicap of chronische ziekte**

Aan studenten met een handicap of met een chronische ziekte wordt de gelegenheid geboden hun studie, zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, aan de beperkingen die de handicap of chronische ziekte met zich meebrengt aan te passen.¹² Deze aanpassingen worden zoveel mogelijk op de individuele functiebeperking van de student afgestemd, maar mogen de kwaliteit of moeilijkheidsgraad van een vak of het examenprogramma niet wijzigen.

Artikel 6.7 **Buitenlands verblijf en stage**

Voor studenten die ten gevolge van een door de examencommissie goedgekeurd buitenlands studieverblijf of een goedgekeurde stage aantoonbare studievertraging zouden ondervinden, wordt een regeling getroffen om de vertraging zoveel mogelijk te beperken.

---

¹² <https://www.organisatiegids.universiteitleid.nl/reglementen/algemeen/protocol-studeren-met-een-functiebeperking>

Hoofdstuk 7   Evaluatie van het onderwijs

Artikel 7.1   Evaluatie van het onderwijs

Het onderwijs in de opleiding wordt als volgt geëvalueerd:

- De cursussen worden geëvalueerd door het afnemen van een standaardvragenlijst bij de eindtoets of de laatste bijeenkomst. De resultaten van deze evaluatie worden besproken in de bachelor opleidingscommissie. De bachelor opleidingscommissie geeft advies aan het opleidingsbestuur over eventuele maatregelen om de kwaliteit te bevorderen.
- Het programma wordt jaarlijks geëvalueerd door een standaardvragenlijst voor te leggen aan de studenten in het derde jaar van de opleiding. De resultaten worden besproken in het overleg van de opleidingsdirecteuren met het faculteitsbestuur en in de bachelor opleidingscommissie. Het opleidingsbestuur neemt zo nodig maatregelen ter verbetering van de kwaliteit.

Hoofdstuk 8 Slotbepalingen

Artikel 8.1 Wijziging

8.1.1 Wijzigingen van deze regeling worden door het faculteitsbestuur na voorafgaande instemming van de faculteitsraad of de opleidingscommissie, afhankelijk van de betrokken onderwerpen, bij afzonderlijk besluit vastgesteld.

8.1.2 Wijzigingen in deze regeling die van toepassing zijn voor een bepaald studiejaar moeten voor de aanvang van dat studiejaar zijn vastgesteld en op de daarvoor bepaalde wijze zijn gepubliceerd. Hiervan kan uitsluitend worden afgeweken als een snellere invoering van een wijziging strikt noodzakelijk is en als daarbij de belangen van de studenten redelijkerwijs niet worden geschaad.

8.1.3 Een wijziging kan niet ten nadele van studenten van invloed zijn op enige beslissing welke krachtens deze regeling door de examencommissie is genomen ten aanzien van een student.

Artikel 8.2 Bekendmaking

Het faculteitsbestuur dan wel opleidingsbestuur draagt zorg voor bekendmaking van deze regeling en van de regels en richtlijnen die door de examencommissie zijn vastgesteld, alsmede van elke wijziging van deze stukken via de universitaire website.

Artikel 8.3 Geldigheidsduur

De Onderwijs- en examenregeling geldt voor de duur van één studiejaar.

Artikel 8.4 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 1 september 2018.

Bijlage 1a – Propedeuse¹³ Bacheloropleiding Politicologie

<i>Onderwijsonderdelen</i>	<i>EC</i>	<i>Niveau</i>	
Mentoraat		100	
Nationale Politiek I: Nederlands Politiek Bestel	5	100	
Inleiding Internationale Politiek (inclusief Academische Vaardigheden: Inleiding Internationale Politiek)	8	100	practicum: werkgroepen
Recht	5	200	
Statistiek I: Beschrijven en Presenteren	5	200	practicum: werkgroepen
Politiek en Beleid (inclusief Academische Vaardigheden: Politiek en Beleid)	7	200	practicum: werkgroepen
Economie voor Politicologen	5	100	
Statistiek II: Analyse en Onderzoek	5	200	practicum: werkgroepen
Inleiding Vergelijkende Politicologie (inclusief Academische Vaardigheden: Inleiding Vergelijkende Politicologie)	7	200	practicum: werkgroepen
Politiek van de Europese Unie	5	200	
Inleiding Politieke Wetenschap (inclusief Academische Vaardigheden: Inleiding Politieke Wetenschap)	8	200	practicum: werkgroepen

In het geval van practica of werkgroepen kan de eindverantwoordelijke docent een aanwezigheidsregeling opleggen. Indien aanwezigheid verplicht is, staat dit opgenomen in de e-studiegids.

Overgangsregelingen¹⁴

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2017-2018 en Inleiding Internationale Politiek nog niet hebben afgerond dienen in 2018/2019 Inleiding Internationale Politiek te behalen voor 5 EC. Zij volgen de werkgroepen Academische Vaardigheden: Inleiding Internationale Politiek niet.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2017-2018 en Politiek en Beleid nog niet hebben afgerond dienen in 2018/2019 Politiek en Beleid te behalen voor 5 EC. Zij volgen de werkgroepen Academische Vaardigheden: Politiek en Beleid niet.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2017-2018 en Inleiding Vergelijkende Politicologie nog niet hebben afgerond dienen in 2018/2019 Inleiding Vergelijkende Politicologie te behalen voor 5 EC. Zij volgen de werkgroepen Academische Vaardigheden: Inleiding Vergelijkende Politicologie niet.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2017-2018 en Inleiding Politieke Wetenschap nog niet hebben afgerond dienen in 2018/2019 Inleiding Politieke Wetenschap te behalen voor 5 EC. Zij volgen de werkgroepen Academische Vaardigheden: Inleiding Politieke Wetenschap niet.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2017-2018 en Vaardigheden 1: Tekstinterpretatie nog niet hebben afgerond dienen in 2018/2019 de werkgroepen Academische Vaardigheden: Inleiding Internationale Politiek te volgen en te behalen voor 3 EC.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2017-2018 en Vaardigheden 2: Argumentatie nog niet hebben afgerond dienen in 2018/2019 de werkgroepen Academische Vaardigheden: Politiek en Beleid te volgen en te behalen voor 2 EC.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2017-2018 en Vaardigheden 3: Boekrecensie nog niet hebben afgerond dienen in 2018/2019 de werkgroepen Academische Vaardigheden: Inleiding Vergelijkende Politicologie te volgen en te behalen voor 2 EC.

¹³ Met propedeuse of propedeutische fase wordt bedoeld de vakken in het eerste jaar van de Bachelor.

¹⁴ Studenten die niet nominaal studeren kunnen met de studieadviseur een aangepaste studieplanning maken.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2017-2018 en Vaardigheden 4: Kritische Beschouwing nog niet hebben afgerond dienen in 2018/2019 de werkgroepen Academische Vaardigheden: Inleiding Politieke Wetenschap te volgen en te behalen voor 3 EC.

Bijlage 1b

Propedeuse¹⁵ Bacheloropleiding Politologie: Internationale Politiek (IP)

<i>Onderwijsonderdelen</i>	<i>EC</i>	<i>Niveau</i>	
Mentoraat		100	
Nationale Politiek I: Nederlands Politiek Bestel	5	100	
Inleiding Internationale Politiek (inclusief Academische Vaardigheden: Inleiding Internationale Politiek)	8	100	practicum: werkgroepen
Inleiding Internationale Organisaties	5	100	
Statistiek I: Beschrijven en Presenteren Politiek en Beleid (inclusief Academische Vaardigheden: Politiek en Beleid)	5	200	practicum: werkgroepen
	7	200	practicum: werkgroepen
Economie voor Politicologen	5	100	
Statistiek II: Analyse en Onderzoek	5	200	practicum: werkgroepen
Inleiding Vergelijkende Politologie (inclusief Academische Vaardigheden: Inleiding Vergelijkende Politologie)	7	200	practicum: werkgroepen
Politicologie van de Europese Unie	5	200	
Inleiding Politieke Wetenschap (inclusief Academische Vaardigheden: Inleiding Politieke Wetenschap)	8	200	practicum: werkgroepen

In het geval van practica of werkgroepen kan de eindverantwoordelijke docent een aanwezigheidsregeling opleggen. Indien aanwezigheid verplicht is, staat dit opgenomen in de e-studiegids.

Het tweede en derde jaar IP zullen worden omschreven in de OER van respectievelijk 2019-2020 en 2020-2021.

Overgangsregelingen voor IBO-studenten¹⁶

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2017-2018 en Nationale Politiek I, Inleiding Internationale Organisaties, Economie voor Politicologen en/of Politiek van de Europese Unie nog niet hebben afgerond dienen in 2018/2019 het gelijknamige vak van de IP-specialisatie te volgen.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2017-2018 en Inleiding Internationale Politiek nog niet hebben afgerond dienen in 2018/2019 Inleiding Internationale Politiek voor 5 EC te behalen. Zij volgen de werkgroepen Academische Vaardigheden: Inleiding Internationale Politiek niet.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2017-2018 en Politiek en Beleid nog niet hebben afgerond dienen in 2018/2019 Politiek en Beleid voor 5 EC te behalen. Zij volgen de werkgroepen Academische Vaardigheden: Politiek en Beleid niet.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2017-2018 en Inleiding Vergelijkende Politologie nog niet hebben afgerond dienen in 2018/2019 Inleiding Vergelijkende Politologie voor 5 EC te behalen. Zij volgen de werkgroepen Academische Vaardigheden: Inleiding Vergelijkende Politologie niet.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2017-2018 en Inleiding Politieke Wetenschap nog niet hebben afgerond dienen in 2018/2019 Inleiding Politieke Wetenschap voor 5 EC te behalen. Zij volgen de werkgroepen Academische Vaardigheden: Inleiding Politieke Wetenschap niet.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2017-2018 en Vaardigheden 1: Tekstinterpretatie nog niet hebben afgerond dienen in 2018/2019 de werkgroepen Academische Vaardigheden: Inleiding Internationale Politiek te volgen en te behalen voor 3 EC.

¹⁵ Met propedeuse of propedeutische fase wordt bedoeld de vakken in het eerste jaar van de Bachelor.

¹⁶ Studenten die niet nominaal studeren kunnen met de studieadviseur een aangepaste studieplanning maken.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2017-2018 en Vaardigheden 2: Argumentatie nog niet hebben afgerond dienen in 2018/2019 de werkgroepen Academische Vaardigheden: Politiek en Beleid te volgen en te behalen voor 2 EC.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2017-2018 en Vaardigheden 3: Boekrecensie nog niet hebben afgerond dienen in 2018/2019 de werkgroepen Academische Vaardigheden: Inleiding Vergelijkende Politologie te volgen en te behalen voor 2 EC.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2017-2018 en Vaardigheden 4: Kritische Beschouwing nog niet hebben afgerond dienen in 2018/2019 de werkgroepen Academische Vaardigheden: Inleiding Politieke Wetenschap te volgen en te behalen voor 3 EC.

Bijlage 1c

Propaedeuse¹⁷ for the bachelor's programme in Political Science: International Relations and Organisations (IRO)

<i>Course</i>	<i>EC</i>	<i>Level</i>	
Mentoring Sessions		100	
Introduction to International Organisations	5	100	
Introduction to International Relations (including Academic Skills: Introduction to International Relations)	8	100	workgroup
Statistics I	5	200	workgroup
Actors in World Politics (including Academic Skills: Actors in World Politics)	7	200	workgroup
Economics for Political Scientists	5	100	
Statistics II	5	200	workgroup
Global History	5	100	
Introduction to Comparative Politics (including Academic Skills: Introduction to Comparative Politics)	7	200	workgroup
Introduction to Political Science (including Academic Skills: Introduction to Political Science)	8	200	workgroup
Politics of the European Union	5	200	

The instructors can set rules on the compulsory attendance of any practicals, workgroups or seminars. If attendance is compulsory, this must be stated in the e-prospectus.

The third year of the IRO programme will be described in the OER for 2019-2020.

Transition regulations¹⁸

Students who began their studies in the 2017-2018 academic year and who have not passed Introduction to International Relations must pass Introduction to International Relations in the 2018-2019 academic year for 5 EC. They will not do the workgroups Academic Skills: Introduction to International Relations.

Students who began their studies in the 2017-2018 academic year and who have not passed Actors in World Politics must pass Actors in World Politics in the 2018-2019 academic year for 5 EC. They will not do the workgroups Academic Skills: Actors in World Politics.

Students who began their studies in the 2017-2018 academic year and who have not passed Introduction to Comparative Politics must pass Introduction to Comparative Politics in the 2018-2019 academic year for 5 EC. They will not do the workgroups Academic Skills: Introduction to Comparative Politics.

Students who began their studies in the 2017-2018 academic year and who have not passed Introduction to Political Science must pass Introduction to Political Science in the 2018-2019 academic year for 5 EC. They will not do the workgroups of Academic Skills: Introduction to Political Science.

Students who began their studies in the 2017-2018 academic year and who have not passed Academic Skills 1: Text Interpretation must follow and pass the workgroups Academic Skills: Introduction to International Relations in the 2018-2019 academic year in the 2018-2019 academic year for 3 EC.

¹⁷ Propaedeuse or propaedeutic phase means the courses in the first year of the bachelor's programme.

¹⁸ Students who did not obtain all the study credits of year 1 can contact their study adviser for an adjusted study plan.

Students who began their studies in the 2017-2018 academic year and who have not passed Academic Skills 2: Argumentation must follow and pass the workgroups of Academic Skills: Actors in World Politics in the 2018-2019 academic year for 2 EC.

Students who began their studies in the 2017-2018 academic year and who have not passed Academic Skills 3: Book Review must follow and pass the workgroups of Academic Skills: Introduction to Comparative Politics in the 2018-2019 academic year for 2 EC.

Students who began their studies in the 2017-2018 academic year and who have not passed Academic Skills 4: Critical Review must follow and pass the workgroups Academic Skills: Introduction to Political Science in the 2018-2019 academic year for 3 EC.

Bijlage 2a

Het tweede (B2) en derde jaar (B3) van de Bacheloropleiding Politologie

B2

<i>Onderwijsonderdelen</i>	<i>EC</i>	<i>Niveau</i>	
Vergelijkende Analyse van Politieke Stelsels	5	200	
Methoden en Technieken van Politologisch Onderzoek	10	300	
Europese Geschiedenis	5	200	
Politieke Psychologie	5	300	
Academische Vaardigheden: Onderzoeksontwerp ¹	5	300	practicum: werkgroepen
Geschiedenis van de Politieke Filosofie	5	300	
Nationale Politiek II: Nederlandse Politieke Geschiedenis	5	200	
Contemporaine Politieke Filosofie	5	300	
Rationele Keuzetheorie	5	300	
Analyse van de Internationale Politiek	5	200	
Academische Vaardigheden: Data-analyse	5	300	practicum: werkgroepen

B3

<i>Onderwijsonderdelen</i>	<i>EC</i>	<i>Niveau</i>
Drie bachelor seminars ²	30	400
Bachelorproject	15	400
Vrije keuzeruimte ³	15	

In het geval van practica of werkgroepen kan de eindverantwoordelijke docent een aanwezigheidsregeling opleggen. Indien aanwezigheid verplicht is, staat dit opgenomen in de e-studiegids.

¹ Het succesvol afronden van de cursus Academische Vaardigheden: Onderzoeksonderwerp, zal vanaf 2019-2020 een ingangseis zijn voor de cursus Bachelorproject.

² Jaarlijks wordt door het Instituut Politieke Wetenschap, na advies van de opleidingscommissie, het aanbod van de bachelor seminars vastgesteld. Deze bachelor seminars worden vermeld in de e-Studiegids.

³ De door de student gekozen invulling van de vrije keuzeruimte dient vooraf, via een verzoekschrift in Uis, door de examencommissie te worden goedgekeurd. Voor de vrije keuzeruimte komen in aanmerking keuzevakken of afzonderlijke vakken uit een minor met een waarde van in totaal 15 EC verzorgd door de Universiteit Leiden. Ook keuzevakken van een andere Nederlandse of buitenlandse instelling van hoger onderwijs, dan wel een stage, komen in aanmerking. De in het kader van de bacheloropleiding Politologie (inclusief de vakken van de afstudeerrichtingen IP, IBO en IRO) aangeboden programmaonderdelen komen niet in aanmerking. Ook de minor Politiek: Conflict & Consensus kan daarom niet worden gekozen voor de vrije keuzeruimte.

Overgangsregelingen¹⁹

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2016-2017 en Comparative Analysis of Political Systems in jaar 2 niet hebben behaald, dienen Vergelijkende Analyse van Politieke Stelsels te volgen.

---

¹⁹ Studenten die niet nominaal studeren, kunnen met de studieadviseur een aangepaste studieplanning maken.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2016-2017 en Politieke Filosofie in jaar 2 niet hebben behaald, dienen Geschiedenis van de Politieke Filosofie **en** Contemporaine Politieke Filosofie te volgen.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2016-2017 en Vaardigheden 5 en/of 6 in jaar 2 niet hebben behaald, dienen Academische Vaardigheden: Onderzoeksontwerp te volgen voor 5 EC.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2016-2017 en Vaardigheden 7 en/of 8 in jaar 2 niet hebben behaald, dienen Academische Vaardigheden: Data-Analyse te volgen voor 5 EC.

Beoordeling

Men is geslaagd voor het bachelorexamen indien alle studieonderdelen met voldoende resultaat (6 of hoger) zijn afgelegd.

Aanbod van bachelor seminars (B3) in 2018-2019 (onder voorbehoud)

<i>Onderwijsonderdelen</i>	<i>EC</i>	<i>Niveau</i>
- Democratietheorie	10	400
- Verkiezingen en kiesgedrag (in Nederland)	10	400
- Social Movements and Political Violence	10	400
- Parliaments and Parliamentary Decision-Making	10	400
- Democratie in Stad en Dorp	10	400
- Analyse van Politiek-Filosofische Teksten	10	400
- The Netherlands and the EU	10	400
- Ruimtelijke modellen van Nederlandse Politiek	10	400
- Postcommunistische Transitities	10	400

Bijlage 2b

Het tweede (B2) en derde jaar (B3) van de Bacheloropleiding Politicologie: Internationale Betrekkingen en Organisaties (IBO)

B2

<i>Onderwijsonderdelen</i>	<i>EC</i>	<i>Niveau</i>	
Vergelijkende Analyse van Politieke Stelsels	5	200	
Methoden en Technieken van Politicologisch Onderzoek	10	300	
Europese Geschiedenis	5	200	
Ontwikkelingsvraagstukken in de Internationale Politiek	5	300	
Academische Vaardigheden: Onderzoeksontwerp ¹	5	300	practicum: werkgroepen
International Security	5	200	
Introduction to International Political Economy	5	300	
Contemporaine Politieke Filosofie of Rationele Keuzetheorie*	5	300	
International Law	5	200	
Analyse van de Internationale Politiek	5	200	
Academische Vaardigheden: Data-analyse	5	300	practicum: werkgroepen

* studenten dienen een keuze te maken uit één van beide vakken

B3

<i>Onderwijsonderdelen</i>	<i>EC</i>	<i>Niveau</i>
Twee bachelor seminars ²	20	400
Bachelorproject	15	400
Vrije keuzeruimte ³	25	

In het geval van practica of werkgroepen kan de eindverantwoordelijke docent een aanwezigheidsregeling opleggen. Indien aanwezigheid verplicht is, staat dit opgenomen in de e-studiegids.

¹ Het succesvol afronden van de cursus Academische Vaardigheden: Onderzoeksonderwerp zal vanaf 2019-2020 een ingangseis zijn voor de cursus Bachelorproject.

² Jaarlijks wordt door het Instituut Politieke Wetenschap, na advies van de opleidingscommissie, het aanbod van de bachelor seminars vastgesteld.

³ De door de student gekozen invulling van de vrije keuzeruimte dient vooraf, via een verzoekschrift in Usis, door de examencommissie te worden goedgekeurd. Voor de vrije keuzeruimte komen in aanmerking keuzevakken of afzonderlijke vakken uit een minor met een waarde van in totaal 25 EC verzorgd door de Universiteit Leiden. Ook keuzevakken van een andere Nederlandse of buitenlandse instelling van hoger onderwijs komen in aanmerking, dan wel een stage. De in het kader van de bacheloropleiding Politicologie (inclusief de vakken van de specialisaties IP, IBO en IRO) aangeboden programmaonderdelen komen niet in aanmerking. Ook de minor Politiek: Conflict & Consensus kan daarom niet worden gekozen voor de vrije keuzeruimte.

Overgangsregelingen²⁰

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2016-2017 en Comparative Analysis of Political Systems in jaar 2 niet hebben behaald, dienen Vergelijkende Analyse van Politieke Stelsels te volgen.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2016-2017 en Rationele Keuzetheorie in jaar 2 niet hebben behaald, dienen dit vak dit jaar te volgen, zij hebben niet de mogelijkheid te kiezen voor Contemporaine Politieke Filosofie.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2016-2017 en Vaardigheden 5 en/of 6 in jaar 2 niet hebben behaald, dienen Academische Vaardigheden: Onderzoeksonderwerp te volgen voor 5 EC.

Studenten die zijn gestart in studiejaar 2016-2017 en Vaardigheden 7 en/of 8 in jaar 2 niet hebben behaald, dienen Academische Vaardigheden: Data-Analyse te volgen voor 5 EC.

Beoordeling

Men is geslaagd voor het bachelorexamen indien alle studieonderdelen met voldoende resultaat (6 of hoger) zijn afgelegd.

Aanbod van bachelor seminars (B3) in 2018-2019 (onder voorbehoud)

<i>Onderwijsonderdelen</i>	<i>EC</i>	<i>Niveau</i>
- Freedom, Equality and Power: Topics in Political Philosophy	10	400
- Playing with the enemy: Studying Arts-based Peacebuilding	10	400
- Political Psychology in International Relations	10	400
- Critical Readings in Political Philosophy: Plato and Aristotle	10	400
- Utopia, Anarchy and Anti-state Behavior	10	400
- Preventing Terrorism in Multicultural Europe	10	400
- Development and Poverty Reduction	10	400
- Mediatization of Politics	10	400
- Philosophical Theories of Rights	10	400
- The Normative Dimensions of the Global Economy	10	400
- Politiek van Ontwikkelingslanden	10	400
- Seminar: titel wordt nog bekend gemaakt	10	400

---

²⁰ Studenten die niet nominaal studeren, kunnen met de studieadviseur een aangepaste studieplanning maken.

Bijlage 2c

Second (B2) year of the bachelor's programme in Political Science: International Relations and Organisations (IRO)

B2

<i>Course</i>	<i>EC</i>	<i>Level</i>	
Research Methods in Political Science	10	300	
Comparative Analysis of Political Systems	5	200	
Analysing International Relations	5	200	
Academic Skills: Research Design*	5	300	workgroup
International Development	5	300	
International Law and Human Rights	5	200	
International Political Economy	5	300	
Global Security	5	300	
Academic Skills: Data Analysis	5	300	workgroup
Contemporary Political Philosophy	5	300	
Rational Choice Theory	5	300	

The instructors can set rules on the compulsory attendance of any practicals, seminars or work groups. If attendance is compulsory, this must be stated in the e-prospectus.

*The successful completion of the course Academic Skills: Research Design will be a prerequisite for the course Bachelor project as of 2019-2020.

Bijlage 3a

Volgorde tentamens Bacheloropleiding Politologie

In het eerste en tweede jaar van de Bacheloropleiding geldt er geen volgorde van tentamens. Voor het derde jaar van de Bacheloropleiding geldt het onderstaande.

1. a. Toegang tot de tentamens van het derde jaar wordt verleend na het behalen van de propedeutische fase Politologie van de Universiteit Leiden.

b. De student kan worden toegelaten tot het afleggen van bepaalde onderdelen van het bachelor-examen nog voordat hij/zij de propedeutische fase heeft afgerond onder de volgende voorwaarden:

a. De toelating betreft in beginsel uitsluitend het afleggen van de tentamens van keuzevakken.

b. De toestemming vervalt in beginsel automatisch wanneer de propedeutische fase aan het einde van het tweede jaar van inschrijving niet is afgerond.

c. De toestemming geldt niet voor complete minoren, stages en studie in het buitenland.

d. Eventuele resultaten van tentamens waaraan de student heeft deelgenomen zonder te voldoen aan eerdergenoemde ingangseisen en zonder uitdrukkelijke toestemming van de examencommissie worden ongeldig verklaard.

2. a. Deelname aan het Bachelorproject is alleen toegestaan indien de propedeutische fase is afgerond en ten minste 40 EC van het tweede jaar zijn behaald met inbegrip van het studieonderdeel Methoden en Technieken van Politologisch Onderzoek en het onderdeel dat de inhoudelijke grondslag vormt voor het Bachelorproject.

b. Deelname aan de bachelor seminars in het derde jaar is alleen toegestaan indien de propedeutische fase is voltooid. Voor de hierna te noemen bachelor seminars moeten aanvullende onderwijseenheden zijn behaald, voordat deelname is toegestaan.

- Postcommunistische Transitities

na Comparative Analysis of Political Systems

- The Netherlands and the EU

na Politiek van de EU

- Verkiezingen en Kiesgedrag (in Nederland)

na Politieke Psychologie

- Democratietheorie

- Analyse van politiek-filosofische teksten

na Politieke Filosofie

c. Deelname aan minoren is alleen toegestaan indien de propedeutische fase is afgerond.

d. Deelname aan een stage (als onderdeel van de vrije keuzeruimte) is alleen toegestaan indien de propedeutische fase is afgerond en ten minste 40 EC van het tweede jaar zijn behaald, met inbegrip van het studieonderdeel Methoden en Technieken van Politologisch Onderzoek.

Bijlage 3b

Volgorde tentamens Bacheloropleiding Politologie: Internationale Betrekkingen en Organisaties (IBO)

In het eerste en tweede jaar van de Bacheloropleiding geldt er geen volgorde van tentamens. Voor het derde jaar van de Bacheloropleiding geldt het onderstaande:

1. a. Toegang tot de tentamens van het derde jaar wordt verleend na het afronden van de propedeutische fase Politologie van de Universiteit Leiden.
- b. De student kan worden toegelaten tot het afleggen van bepaalde onderdelen van het bachelor-examen

nog voordat hij/zij de propedeutische fase heeft afgerond onder de volgende voorwaarden:

- a. De toelating betreft in beginsel uitsluitend het afleggen van de tentamens van keuzevakken.
  - b. De toestemming vervalt in beginsel automatisch wanneer de propedeutische fase aan het einde van het tweede jaar van inschrijving niet is afgerond.
  - c. De toestemming geldt niet voor complete minoren, stages en studie in het buitenland.
  - d. Eventuele resultaten van tentamens waaraan de student heeft deelgenomen zonder te voldoen aan eerdergenoemde ingangseisen en zonder uitdrukkelijke toestemming van de examencommissie worden ongeldig verklaard.
2. a. Deelname aan het Bachelorproject in het derde jaar is alleen toegestaan indien de propedeutische fase is voltooid en tenminste 40 EC van het tweede jaar zijn behaald met inbegrip van het studieonderdeel Methoden van Politologisch Onderzoek en het onderdeel dat de inhoudelijke grondslag vormt voor het Bachelorproject.
  - b. Deelname aan de bachelor seminars in het derde jaar is alleen toegestaan indien de propedeutische fase is voltooid. Voor de hierna te noemen bachelor seminars moeten daarnaast nog aanvullende onderwijseenheden zijn behaald voordat deelname is toegestaan.
    - The Normative Dimensions of the Global Economy

na Introduction to International Political Economy

- Politiek van Ontwikkelingslanden
- Development and Poverty reduction

na Ontwikkelingsvraagstukken in de Internationale Politiek

- Preventing Terrorism in Multicultural Europe

na International Security

- c. Deelname aan minoren is alleen toegestaan indien de propedeutische fase is afgerond.
- d. Deelname aan een stage (als onderdeel van de vrije keuzeruimte) is alleen toegestaan indien de propedeutische fase is afgerond en ten minste 40 EC van het tweede jaar zijn behaald, met inbegrip van het studieonderdeel Methoden en Technieken van Politologisch Onderzoek.